© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botanische Arbeiten.

D. G. Lindau: Die Flechten. Eine Übersicht unserer Kenntnisse. Sammlung Göschen. Berlin u. Leipzig 1913. Preis in Leinwand gebunden 90 Pfennige.

Egy rövid, azonban mégis kiválóan sikerült összefoglalása a növényvilág ama csoportjáról való ismereteinknek, melyet modern system. munkákban csupán az *Euascomycetes*, illetve a *Basidiomycetes*-csoport mellékosztályának tekintenek. Szerző azonban, a zuzmók polyphyletikus származása mellett nyilvánítván nézetet, helyesebbnek véli azokat egyelőre a növények egész külön osztálya gyanánt szétválasztatlanul tárgyalni. Szerinte «nincs még egy olyan osztálya a növényvilágnak, melyet oly szabatosan és határozottan körülírni lehetne, mint éppen a zuzmók s ezért csak az látszik praktikusnak s a zuzmók kutatásának mai állása szerint egyedül helyesnek, ha azok a rendszerben elválasztatlanul együtt maradnak». «Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy azokat jól megalapozott és csak valamelyest plausibilis phylogenetikus sorokba oszthassuk és hogy ha a szétválasztást erővel keresztül is visszük, csak részben juthatunk majd helyes csatlakozáshoz. A legtöbb sor mesterségesen lenne konstruálva s csak erőszakosan kellene csatlakozniok, úgyhogy a minden zuzmókutatás czélpontjában álló ideál: a zuzmóknak a gombák rendszeréhez való csatlakozása ilymódon csak önkényes s a valósággal ellenkező volna.»

Eine kurze aber ganz vortreffliche Zusammenfassung unserer Kenntnisse über diese Pflanzengruppe welche in modernen systematischen Werken zwar als Nebenklasse der *Euascomyceten* resp. *Basidiomyceten* angeführt wird, nach dem Verf. aber, der sich für einen polyphyletischen Ursprung derselben ausspricht, richtiger vorläufig als ganze ungetrennte Klasse zu behandeln ist. Nach ihm «existiert keine Klasse des Pflanzenreiches, die biologisch so fest und klar umschrieben ist, wie gerade die Flechten: deshalb erscheint es durchaus praktisch und nach dem Stande der heutigen Flechtenforschung als durchaus richtig, wenn sie ungetrennt beisammen bleiben». «Wir sind nicht imstande, sie in wohlbegründete und einigermassen plausible phylogenetische Reihen aufzulösen und würden also, wenn wir gewaltsam eine Trennung vornehmen, nur zum Teil einen richtigen Anschluss vornehmen können. Die meisten Reihen würden gewaltsam konstruiert und gewaltsam angeschlossen werden müssen, so dass damit das am Ziel aller Flechtenforschung stehende Ideal eines Anschlusses an das Pilzsystem nur willkürlich und in unwissenschaftlicher Weise in die Wirklichkeit umgesetzt werden könnte».

D.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

H. Laus: Botanische Streifzüge in Siebenbürgen. III. Ber. der naturwiss. Sektion des Vereines Botanischer Garten in Olmütz. Olmütz 1913: p. 125—139.

Botanikai adatok a Teszla, a Czenk, Bucsecs és Brassó környéke néhány más hegyének flórájához.

Enthält botanische Beiträge zur Flora der Tesla, der Zinne, Bucsecs und anderer Berge der Umgebung von Brassó.

D.

Ernst Graf Silva Tarouca: Unsere Freiland-Stauden. Anzucht, Pflege und Verwendung aller bekannten in Mitteleuropa im Freien kulturfähigen ausdauernden krautigen Gewächse. Zweite, neudurchgesehene u. vermehrte Auflage. Mit 417 Abbildungen u. 23 farbigen Abbildungen auf 12 Tafeln. Wien 1913 (F. Tempsky) und Leipzig (G. Freytag). Preis in Leinwand gebunden 18 Kronen.

Az a munka, melynek első kiadása oly nagy kelendőségnek örvendett, hogy rövidesen a második kiadásról volt szükséges gondoskodni, bizonyára legtökéletesebb kell hogy legyen, mely ezen tárgykörről eddig megjelent. Teljes átnézetet nyújt arról az anyagról, mely a kertkedvelőknek az évelő növényzet terén rendelkezésére áll; az illustratiók, melyek kiváló, nem egy esetben művészi fényképfelvételek reproduktiói, mind elsőrangúak s már magukban is gyönyörűségére szolgálhatnak a növények minden kedvelőjének.

Azok a fontos útbaigazítások, melyeket «Az évelő növények a tájkertészetben, a parkban», «A havasi növények s azok alkalmazása a kertben» (Silva Tarouca gróf-tól), «Az évelő növények az architektonikus tervekben, a kertben» (ültetési tervezetekkel, C. Camillo Schneider-től) s a bevezetés többi fejezeteiben találhatunk, nagy gyakorlati jelentőséggel bírnak.

A modern kertész, aki ma már évelő növények nélkül

Das Werk, dessen erste Auflage so raschen Absatz gefunden hat, dass eine II. Auflage besorgt werden musste, dürfte das vollkommenste sein, was bisher über diesen Gegenstand erschienen ist. Es bietet einen vollständigen Überblick über das Material, welches dem Gartenliebhaber an Stauden zur Verfügung steht; die Illustrationen, Reproduktionen von vortrefflichen, ja oft geradezu künstlerischen photographischen Aufnahmen sind erstklassig und bieten Pflanzenfreunden an und für sich einen hohen Genuss.

Die Winke welche im Kapitel «Die Stauden in der landschaftlichen Anlage, im Parke», «Alpenblumen u. ihre Verwendung im Garten» (vom Grafen Silva Tarouca verfasst), «Die Stauden in der architektonischen Anlage, im Garten (nebst Bepflanzungsplänen, von Camillo Schneider)» und in den übrigen Kapiteln der Einleitung enthalten sind, sind von grossem praktischen Werte; ein moderner Gärtner, der heute

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

nem tud boldogúlni, nem nélkülözheti e könyvet.

Az osztrák dendrologiai egyesület, melynek megbízásából ez a munka megjelent, a már korábban kiadott «Freiland-Laubgehölzen»-en kívül egy egész sor, remélhetőleg ép oly értékes kézikönyvnek kiadását helyezi kilátásba, melyek e téren valóban úttörő gyanánt fognak működni.

Nem lehet ugyanis eltagadnunk, hogy a táj- és kereskedelmi kertészet (a nyugateurópaival összehasonlítva) hazánkban sokkal kevésbbé gazdag és változatos anyaggal dolgozik; igaz ugyan, hogy a mi részben kontinentális klimánk alatt hasonlíthatatlanúl nagyobb nehézségekkel kell megküzdenie.

Ha már most kertészeink az ilyen könyvekből megtudják, hogy egész sora van már a nálunk honos évelő fajoknak, melyek a külföldi kertek jegyzékében régóta szerepelnek, talán ők is rávetik majd tekintetüket a környezetükre s alkalomadtán kulturába fogják egyik-másik steppenövényünket is, mert ezek közül nem egy vetekszik szépségben az alpesi növényekkel is.

ohne Stauden kein Auskommen mehr findet, wird dieses Werk kaum entbehren können.

Die dendrologische Gesellschaft für Österreich-Ungarn, in deren Auftrage auch dieses Werk herausgegeben wurde, stellt uns ausser den bereits erschienenen «Freiland-Laubgehölzen» noch eine ganze Reihe, voraussichtlich ebenso wertvoller Kulturhandbücher in Aussicht, welche bei uns bahnbrechend wirken werden.

Es lässt sich nicht läugnen, dass in unserem Lande die Landschafts- und Handelsgärtner (im Vergleiche mit den westeuropäischen) mit viel zu wenig reichhaltigem und abwechselungsreichem Material arbeiten; allerdings haben sie unter unserem z. T. kontinentalen Klima auch mit ungleich grösseren Schwierigkeiten zu kämpfen. Wenn sie nun aus solchen Werken erfahren, dass eine ganze Reihe unserer einheimischen Arten schon längst in das Inventar der ausländischen Gärten aufgenommen ist, werden sie vielleicht auch selbst hie und da nach etwas näher Liegendem greifen und bei Gelegenheit auch die eine oder die andere Steppenpflanze, deren so manche an Schönheit den Alpenpflanzen nicht nachsteht, in Kultur nehmen. **D.**

Jos. Szücs: Experimentelle Beiträge zu einer Theorie der antagonistischen Ionenwirkungen. I. Mitteilung. Jahrb. f. wiss. Botanik. 1912: 85—142.

Pauli adott először kifejezést ama gondolatnak, hogy a sejtek chemiai reactiók közvetítésével bizonyos vegyületeket

Pauli hat zum erstenmale den Gedanken ausgesprochen, dass bestimmte Verbindungen durch Vermittlung chemischer

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

felvesznek magukba, amikor is a plasmahártya elektrolyt-átvivőnek szerepét játssza s az ionokat bizonyos egyensúlyi állapotig megköti.

Gyanítható volt, hogy a táplálkozási physiologia szempontjából oly fontos anorganikus elektrolytek, melyek a plasmahártyában nagyobbrészt nem oldódók, ilyen módon találnak utat a sejtbe. Ebből a felfogásból az következik, hogy olyan keverékekben, melyeknek alkatrészei a plasmahártya ugyanazon radikáljain át szállíttatnak a sejtbe, az alkatrészek a felvételben egymást kölcsönösen akadályozni kénytelenek. Ezen «antagonistikus ionműködés» kérdését szerző a *Cucurbita Pepo* csiranövényein aluminiumchlorat- és cuprumsulphát-oldatokkal tanulmányozta s indikatornak a hypocotyledon s a csiragyökér geotropikus reaktiójának elmaradását használta.

Az eredmény az, hogy az antagonistikus ionműködések oka két hasonló értelemben megterhelt ión kölcsönös befolyásában áll. Eme fontos dolgozat részleteire vonatkozólag az eredetire kell utalnunk.

Reaktionen von der Zelle aufgenommen werden, wobei die Plasmahaut die Rolle eines Elektrolytenüberträgers spielt und die Ionen bis zu einem gewissen Gleichgewichtszustande bindet. Es war zu vermuten, dass gerade die ernährungsphysiologisch so wichtigen anorganischen Elektrolyte die z. gr. T. in der Hautschicht nicht löslich sind, auf diese Art ihren Weg in die Zelle finden. Die Folge einer solchen Auffassung ist, dass in Gemischen, deren Bestandteile durch die gleichen Radikale der Plasmahaut in die Zelle transportiert werden, die Bestandteile sich gegenseitig in ihrer Aufnahme hemmen müssen. Die Frage dieser «antagonistischen Ionenwirkungen» wurde vom Verf. an Keimlingen von *Cucurbita Pepo* mit Aluminiumchlorat- u. Cuprumsulfat-Lösungen studiert und als Indikator das Ausbleiben der geotropischen Reaktion des Hypokotyls und der Keimwurzel benützt.

Das Ergebnis ist, dass die Ursache der antagonistischen Ionenwirkungen in der gegenseitigen Beeinflussung der Aufnahmegeschwindigkeit zweier im gleichen Sinne geladener Ionen liegt. Bezüglich der Details dieser wichtigen Arbeit müssen wir auf das Original verwiesen. D.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Ungarische Botanische Blätter

Jahr/Year: 1913

Band/Volume: 12

Autor(en)/Author(s): Degen Árpád von

Artikel/Article: Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 276-279